

VALÄR I KLASSRUMMET

Inför Europaparlamentsvalet 2014

NR 1 APRIL 2014

Så enkelt är det!

PREMIÄR FÖR SKOLVAL INFÖR
EUROPAPARLAMENTSVALET

EU-SKOLAMBASSADÖREN

Kristina Dahlberg tipsar

"Jag har kunskapen och tryggheten att undervisa om EU"

EUROPA I KLASSRUMMET

INTE BARA SAMHÄLLSKUNSKAP

"Det är inte så svårt att skapa
engagemang som man kan tro"

EU-MINISTER BIRGITTA OHLSSON OM
LÄRARNAS BETYDELSEFULLA ROLL

Tips på
material inför
undervisning
om EU!

”Vi ska främja ungas intresse för demokrati samt deras möjligheter att delta i politiska processer och i samtal om politik i skolan.”

HEJ LÄRARE!

Valår i klassrummet är ett magasin som vänder sig till dig som är lärare. Det här är det första i en serie av tre magasin som kommer att skickas ut till landets alla högstadie- och gymnasieskolor under supervalåret 2014. På vår webbplats har vi samlat länkar och extramaterial som du kan ta del av.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (tidigare Ungdomsstyrelsen) har fått regeringens uppdrag att under valåret främja ungas intresse för demokrati samt deras möjligheter att delta i politiska processer och i samtal om politik i skolan. Vi gör det bland annat genom att organisera skolval inför Europaparlaments- och riksdagsvalet. Men också genom magasinerna som vi tar fram tillsammans med Utbildningsradion.

I det första numret har vi samlat material om EU och vår förhoppning är att magasinet kommer att vara en inspiration för dig i planeringen av undervisningen inför det kommande Europaparlamentsvalet den 25 maj.

Lycka till med arbetet!

Alice Bah Kuhnke, generaldirektör,
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

VALÅR I KLASSRUMMET

© Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor 2014

projektledare Emeli Hedenström och Linus Källander

redaktör Anna Holmlin Nilsson

text Anna Holmlin Nilsson och Vendela Engblom

textredigering Ingrid Bohlin

grafisk form Christián Serrano

omslagsbild Jörgen Wiklund/Scandinav Bildbyrå

tryck EO Grafiska

distribution Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Box 17801, 118 94 Stockholm

tfn 08-566 219 00, *fax* 08-566 219 98

e-post: info@mucf.se

webbplats: www.mucf.se

Utgivare

Tidningen ges ut av Myndigheten för
ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF)
och Sveriges Utbildningsradio AB.

VALÄR I NR 2 KLASSRUMMET

Nästa nummer
kommer i augusti 2014

Nr 2 kommer att innehålla:

- Tips på aktörer och material som kan användas i klassrummet inför höstens riksdagsval!
- Ingångar och stöd kring svåra frågor och utmaningar som skolan kan ställas inför under valåret!

INNEHÅLL

04

Europa i
klassrummet

12

Mittval2014

18

Lärarrummet

05

Politiska partier
i skolan, vad gäller?

13

Det levande valet

18

Europa – kunskaps-
magasinet för unga

05

Metodmaterialet
Prata politik

14

Valmyndigheten

18

Europa på
12 lektioner

06

Premiär för skolval inför
Euparlamentetsvalet

14

Centrum för lättläst om
Europaparlamentsvalet

19

EU-Quiz

07

Tre frågor till
Lucas om skolval

15

Program från
Utbildningsradion om EU

19

Lär mer om EU

08

EU-skolambassadör
Kristina Dahlberg

16

Powerpointpresentationer
om EU

19

Lokala
Europa direkt-kontor

10

EU-minister
Birgitta Ohlsson

16

Spel och frågesporter
om EU

17

Europeiska
ungdomsportalen

11

EU-upplysningen,
Riksdagsförvaltningen

17

Europeiska
ungdomsportalen

EUROPA I KLASSRUMMET

Utifrån läroplanerna för grundskolan och gymnasieskolan ingår det i skolans uppdrag att förmedla kunskap om de grundläggande demokratiska värderingarna i det svenska samhället. Men inte enbart, undervisningen ska dessutom bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna på att delta aktivt i samhället.

I grundskolan ska varje elev ha fått kunskaper om samhällets lagar och normer, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar. Efter gymnasieskolan ska varje elev ha förutsättningar att kunna delta i demokratiska beslutsprocesser samt kunskap om internationell samverkan och globala samband.

Skolan ska i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt. Läraren ska också öppet redovisa olika värderingar och uppfattningar

samt diskutera konflikter som kan uppstå i samhället.

Inte bara samhällskunskap

Det mesta av undervisningen i EU-kunskap och arbetet inför Europaparlamentsvalet genomförs troligen inom ramen för samhällskunskapsämnet. Men EU-kunskap lämpar sig också bra att arbeta med i andra ämnen, vilket ligger väl i linje med uppdraget att alla elever, i såväl grundskola som

gymnasium, ska beredas möjlighet att arbeta ämnesövergripande. Beroende på vilka frågor som diskuteras eller förbereds inför exempelvis ett rollspel så kan ett ämnesövergripande arbete ske mellan i stort sett alla skolans ämnen.

I grundskolans årskurs 7–9 går till exempel naturorienterade ämnen (NO), samhällsorienterade ämnen (SO), svenska, matematik, engelska och moderna språk bra att kombinera. För gymnasiet passar de gemensamma ämnena samhällskunskap, naturkunskap, historia, religion, engelska, svenska och matematik bra. I magasinet finner du exempel på sådana ämnesövergripande möjligheter.

om VALÅR I KLASSRUMMET

Förutom intervjuer, tips och länkar till informationsmaterial om Europaparlamentsvalet innehåller magasinet också information om Skolval 2014.

Förhoppningsvis kan magasinets innehåll inspirera och ge det stöd du som lärare behöver, oavsett på vilken nivå du arbetar eller vilka förkunskaper du och dina elever har.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. Skolverket 2011.

Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011. Skolverket 2011.

Politiska partier i skolan

VAD GÄLLER?

Vad ska du som lärare tänka på om skolan planerar att bjuda in partier inför Europaparlamentsvalet? Här är några viktiga utgångspunkter hämtade från Skolverkets stödmaterial *Politisk information i skolan*.

Alla partier ska behandlas lika

- En skola är ingen allmän plats utan det är skolans rektor som ansvarar för ordningen på skolan och bestämmer vem som får vara på skolan.
- Om skolan beslutar att partier ska få tillträde till skolan för att sprida ett politiskt budskap så måste det gälla alla partier. Alla partier ska behandlas lika.
- Ett parti som inte bjudits in måste få komma till skolan under likvärdiga förhållanden vid ett annat tillfälle om partiet uttrycker sådana önskemål. Skolan måste behandla alla lika och låta alla partier delta under samma villkor även om de kommer till skolan vid olika tillfällen.

- Alla partier måste inte bjudas in samtidigt, men om partier bjuds in (exempelvis till en partidebatt) så måste urvalet av de partier som bjuds in göras objektivt.

Läs mer i stödmaterialiet på Skolverkets webbplats. Där hittar du också den juridiska vägledningen *Mer om politisk information i skolan*.

www.skolverket.se

Prata politik!

ETT METODMATERIAL OM
DEMOKRATISKA SAMTAL I SKOLAN

Prata politik! är ett metodmaterial för dig som arbetar på högstadiet eller gymnasiet. Det är ett stöd för lärare som vill bjuda in politiska partier till sina skolor. I materialet finns exempel på olika metoder, tips och diskussionsfrågor som kan användas i klassrummet före, under och efter att partierna bjudits in till skolan.

TIPS! På vår webbplats kan du ladda ned materialet och lyssna på intervjuer med rektorer, lärare och elever om hur de arbetar med att släppa in politiken i skolan. www.mucl.se/valar-i-klassrummet

Premiär för skolval inför Europaparlamentsvalet

I år är det ett supervalår med val till både Europaparlamentet och riksdagen. Veckorna innan de allmänna valen kommer hundratusentals elever att ta ställning i skolval på sin skola. Att arrangera skolval är ett utmärkt sätt att väcka politiska diskussioner i skolans och elevernas värld. Precis som i ett riktigt val får eleverna rösta på ett parti i en vallokal med valskärmar, röstmottagare och riktiga valsedlar.

I Sverige har skolval arrangerats sedan åtminstone 1960-talet. Efter valet 1998 sammanställdes resultatet för första gången nationellt och inför det senaste riksdagsvalet arrangerades skolval på nästan 1 500 högstadie- och gymnasieskolor. I maj kommer skolval för första gången att arrangeras även till Europaparlamentet.

Alla skolor med elever i årskurs 7–9 och gymnasiet kan enkelt och kostnadsfritt arrangera skolval. Anmälan sker på webbplatsen **www.skolval2014.se** och skolan kan välja att arrangera skolval till Europaparlamentet, till riksdagen eller till båda.

Efter anmälan får skolan ett paket med material och information. Många av skolorna som arrangerar skolval arrangerar också aktiviteter som ska hjälpa eleverna att rösta. Aktiviteterna arrangeras ofta av elever och lärare

tillsammans. Det kan vara debatter, temadagar, bokbord eller andra kreativa aktiviteter både i och utanför klassrummet. Varje skola väljer själv vad de vill göra.

Från och med den 12 maj kan skolor börja arrangera skolval inför Europaparlamentsvalet. Dessförinnan har ett paket med valsedlar, valku-

vert och tydliga instruktioner för valets genomförande skickats ut till den ansvariga arrangören på skolan. Efter att skolan har räknat sina röster rapporteras resultatet på webbplatsen. Det preliminära skolvalsresultatet presenteras sedan på valnatten i samband med att vallokaler stänger den 25 maj.

Tre frågor till Lucas

Lucas Nilsson, projektledare för Skolval 2014!

SKOLVAL

2014

Varför är det viktigt att arrangera skolval?

Svenska skolor har en tradition av att ha högt i tak och släppa in det politiska samtalet. Det är en inställning som vi ska värna om och som leder till engagerade medborgare. Att delta i ett skolval är dessutom ett konkret och tydligt sätt för eleverna att sätta det politiska spelet som sker i omvärlden i ett sammanhang. För många kommer skolvalet att vara första gången de tar ställning för ett politiskt parti. Det är så himla värdefullt – såväl för individen som för demokratin.

I år är första gången som skolval arrangeras inför Europaparlamentsvalet, hur känns det?

Det känns fantastiskt kul! Det riktiga Europaparlamentsvalet plågas av lågt valdeltagande och därför är det viktigt att ge människor möjlighet att sätta valet i ett sammanhang. Utmaningen för dem som arrangerar skolval till Europaparlamentet ligger i att göra EU-politiken relevant för eleverna. Ett bra genomfört skolval med givande kringaktiviteter kan förhoppningsvis göra skillnad för valdeltagandet i kommande Europaparlamentsval.

Vad vill du skicka med till lärare som vill arrangera skolval?

Som lärare bör du vara stöttande och rådgivande. Skolval ska arrangeras av elever, men vi vet att eleverna som arrangerar ofta uppskattar att det finns en ansvarig lärare som kan ge stöd i arbetet.

Man bör aldrig underskatta den kraft som kommer när eleverna får äga processen själva. Tillsätt en arrangörsgrupp med representanter från varje klass eller använd skolans elevråd eller elevkår som plattform.

Så här enkelt gör ni skolval på er skola

• Välj arrangör och kontrollant

Arrangören är ansvarig för skolvalets genomförande och kontrollanten sköter rösträkningen. Observera att anmälan måste innehålla en ansvarig elev. Att utse en ansvarig lärare är dock frivilligt.

• Anmäl er skola

Anmäl er skola på webbplatsen för skolvalet 2014. Sista anmälningsdatum är den **6 maj** för Europaparlamentsvalet och den **26 augusti** för riksdagsvalet.

• Bestäm dag

När ska skolvalet ska äga rum? Skolval får arrangeras under de två veckor som föregår det riktiga valet, det vill säga den 12–23 maj för Europaparlamentsvalet och den 1–12 september för riksdagsvalet.

• Anordna aktiviteter

Arrangera temadagar, bokbord, debatter och andra intressanta kringaktiviteter.

• Genomför skolvalet

Genomför skolvalet med hjälp av det material som skickas ut till skolan.

• Rapportera in resultatet

Rapportera in resultatet på projektets webbplats.

www.skolval2014.se

EU-skolambassadör Kristina Dahlberg

Kristina Dahlberg är lärare i samhällskunskap och historia på Kungstensgymnasiet i Stockholm samt utbildad EU-skolambassadör. Hon delar med sig av sina erfarenheter inför Europaparlamentsvalet.

– Att utbilda mig till EU-skolambassadör har dels gett mig en gedigen kunskap som ger trygghet i att undervisa om EU utifrån flera olika aspekter och att EU inte bara är något som händer i Bryssel utan även här hos oss i klassrummet. Dels känner jag idag till många fler vägar man kan gå för att söka stipendier till utbildningar och annat som involverar mina elever. Det är självklart också kunskaper och inspiration som jag delar med mig av till mina kollegor.

Utbildningen, som gavs av Universitets- och högskolerådet 2010–2012, hade det uttalade syftet att stärka gymnasielärare, men även högstadielärare, i sin undervisning om EU. Omdömena om utbildningen har varit bra och intresse finns från andra länder i Europa att anordna liknande utbildningar. Utbildningen inkluderade introduktionsdagar i

EU-kunskap, en studieresa till EU-städerna Frankfurt, Strasbourg, Luxemburg och Bryssel samt en avslutande uppföljning som skulle resultera i en aktivitetsplan för ansvarsfördelningen och undervisningen på den egna skolan. Respektive skolledning utbildades parallellt och följde upp aktivitetsplanen vid sin avslutande träff.

LÄNKAR I ARTIKELN!

- Universitets- och högskolerådet
Information om Erasmus+ och Nordplus Junior
www.utbyten.se
- Europaportalen
www.europaportalen.se
- Landguiden
www.landguiden.se

Ett långsiktigt arbete

Utifrån aktivitetsplanen har skolan utvecklat sitt arbete med undervisning i EU-kunskap. Gymnasieskolans år 1 får genomföra ett EU-rollspel där de agerar ministerrådet. Det tar en hel dag i anspråk och eleverna får på så sätt inblick i hur hårt arbetet att sitta i ministerrådet kan vara. Inför mötet har de själva röstat fram och förberett de frågor som ska tas upp. Skolan bjöd också in elever från en högstadieskola som spelade journalister och det var väldigt lyckat.

Kristina berättar att de första gången som de genomförde rollspelet tog hjälp av externa spelledare.

– Då blev det även fortbildning för oss lärare och vi har därefter kunnat hålla i det själva. För att hitta bra frågor att arbeta med i rollspelet har vi bland annat använt oss av Europaportalen och deras nyhetsbrev samt Landguiden.

EU-skolambassadören tipsar!

EU, Zlatan och hästarna

EU kan kännas abstrakt och avlägset, men det kan konkretiseras i vår vardag. Bland mycket annat omfattar EU-beslut fotbollsspelares klubbyten, djurtransporter, det vi äter och dricker, kostnader för mobilsamtal utomlands, vår utbildning och luften vi andas. Om detta kan man läsa i Europaparlamentets broschyr *EU, Zlatan och hästarna*. Den ger samtidigt en bild av hur EU är uppbyggt. Broschyren passar bra för undervisning från och med gymnasienivå.

www.europaparlamentet.se

EU-turken

EU är bra på att ställa krav på demokrati och mänskliga rättigheter i nya länder som ansöker om medlemskap – men hur demokratiska är de redan godkända medlemsländerna? Lever de själva upp till de krav som de ställer på andra? Och hur demokratiskt är EU som system? EU-turken är en teveserie från Utbildningsradion (UR) i två avsnitt som synar demokratin i Europa. Serien producerades inför förra Europaparlamentsvalet men är fortfarande aktuell.

www.ur.se

Föreläsare

Om man känner att man hellre vill att en EU-utbildad person håller i inledningen av kursen så kan man vända sig till Europahuset i Stockholm, eller till Europa direkts informationskontor som finns i hela Sverige, för att boka en föreläsare. Europahuset tar också emot studiebesök.

www.europaparlamentet.se
www.europahuset.eu
www.ec.europa.eu/sweden

Till år 2 söker skolan stipendium för eleverna att delta i *Euroscola* i Strasbourg. Då får de prova att vara ledamöter i Europaparlamentet för en dag. Till Strasbourg kommer elever från ett 20-tal av EU:s medlemsländer. Det är ett fantastiskt tillfälle för eleverna att uppleva de svårigheter och möjligheter som en EU-parlamentariker upplever i form av kulturkrockar och helt olika syn i många frågor. De får även inblick i nödvändigheten av att kunna öppna sitt sinne gentemot andra och att lära sig kompromissa.

Under en stor del av utbildningen får eleverna fördjupa sig i det land vars språk de har läst som modernt språk och i år 3 erbjuds de praktik i det landet (Frankrike, Spanien eller Tyskland). Praktiken ingår i det Europaprojekt som

pågår på skolan eftersom vi är en gymnasieskola med internationell prägel och Europafokus. I projektet ingår även att bjuda in EU-parlamentariker till en debatt på skolan.

Ämnesövergripande undervisning

I flera av projekten arbetar skolan ämnesövergripande inom till exempel naturkunskap, samhällskunskap, historia, moderna språk och engelska och då planeras arbetet gemensamt av berörda lärare i respektive ämne.

Inom ramen för Comenius, numera Erasmus+, producerar skolan en digital historiebok utifrån olika teman tillsammans med elever från sex andra länder. Information kring sådana projekt finns på Universitets- och högskolerådets webbplats.

Kristina Dahlberg vill också kika närmare på möjligheten att använda Nordplus Junior som erbjuder elevutbyten och projektsamarbeten mellan de nordiska länderna. Detta är ett framtida projekt.

– Att vara EU-skolambassadör kräver engagemang och en hel del tid i anspråk. Jag har tid avsatt i min tjänst för att kunna arbeta med detta på ett så bra sätt som möjligt. Det är också viktigt att arbetet hålls levande för alla på skolan, även skolledningen, och att aktivitetsplanen utvärderas och uppdateras kontinuerligt. Annars fungerar det inte. Men möjligheterna är enorma och det är otroligt inspirerande och givande att arbeta som EU-skolambassadör, både för mig själv och för mina elever.

foto: Regeringskansliet

EU-minister Birgitta Ohlsson

För demokrati- och EU-minister Birgitta Ohlsson är valet till Europaparlamentet en oerhört angelägen fråga och skolvalet ett centralt verktyg. Hon anser att lärarna har en betydelsefull roll i att hjälpa eleverna att börja tänka kring demokrati.

Birgitta Ohlsson menar att det kan vara väldigt viktigt för unga att få prova på att rösta.

– Processen blir lite avdramatiserad, bara att få testa hur man gör när man röstar är betydelsefullt. Unga som får chansen att rösta i skolan kan även bli demokratiskt skolade på andra sätt. De kanske går hem och diskuterar och då kan man tänka sig att det inte bara påverkar den unga utan även omgivningen.

Hon ser röstandet som en demokratisk rättighet och skyldighet. Just därför är det så viktigt att skolan är med och visar hur det kan fungera och att det inte bara handlar om de svenska valen.

– Vi ser hur främlingsfientliga partier växer sig starkare. Idag har vi lika många rasistiska partier i de nationella parlamenten i Europa som det var under andra världskrigets dagar. Europa bygger på fred och demokrati och värnar man om de frågorna är det angeläget att höja sin röst.

Unga och utrikes födda röstar i betydligt lägre grad än övriga och Birgitta Ohlsson påpekar att Europaparlamentsvalet handlar

om många frågor som är viktiga för unga.

– Man måste se att det handlar om både stort och smått, alltifrån rättigheten att studera eller jobba i ett annat land till att resa eller kunna få ett jobb, allting hänger ihop. Vissa frågor kräver också att man jobbar över gränserna som kring klimathot, människohandel och narkotikasmuggling. Europaparlamentsvalet handlar om frågor som inte minst rör unga och allas vår gemensamma europeiska framtid.

Vad kan lärare göra?

– Det är viktigt att frågorna hamnar på en konkret nivå. Att använda sådant som rör ungas egen vardag. När jag gick i skolan fick alla elever gå och se *Schindlers lista* och sedan hade vi en diskussion om Europa kring det. Vad händer när hatet tillåts segra och man ställer människor mot människor? *Lilja 4-ever* är ett annat exempel på en film som skapat ett engagemang hos många, särskilt

unga tror jag. Det är inte så svårt att skapa engagemang som man kan tro. När jag är ute på skolor möter jag alla typer av elever, från de som kanske redan är politiskt medvetna till de som inte börjat fundera på det än, men de flesta pratar om att de vill gå och rösta.

Hon vill också betona att det är viktigt att hitta olika ingångar och att se att Europaparlamentsvalet verkligen handlar om väldigt många olika typer av frågor.

– Det här valet är inte en folkomröstning om EU-medlemskapet. Istället kan man i undervisningen koppla det till samhällskunskap och språk, till exempel, eller matematik om man tittar på valstatistik. Det går att hitta många sätt att levandegöra valet för eleverna. Jag har stort förtroende för att kreativa lärare hittar bra metoder. Viktigast är nog att komma ihåg att det, utan att ta mycket tid i anspråk, ger oerhört mycket tillbaka och att eleverna känner att de fått göra något betydelsefullt.

Tips på material ...

På webbplatsen www.mucf.se/valar-i-klassrummet samlar vi tips på material som skolorna kan använda i sitt arbete.

Här presenterar vi tips till skolornas undervisning inför Europaparlamentsvalet, bland annat broschyrer, rollspel, teve- och radioprogram, exempel på frågor som Europaparlamentet jobbar med, lärarhandledningar och elevmaterial.

EU-upplysningen, Riksdagsförvaltningen

På www.eu-upplysningen.se finns en temasida med information om EU-valet i Sverige, om EU-parlamentet och vad parlamentsledamöterna gör.

Här finns:

- information om EU-parlamentet.
- information om hur valet går till.
- information om vad som händer efter valet.
- frågor och svar om valet och parlamentet.

EU-upplysningen är en del av Riksdagsförvaltningen och har i uppdrag att ge opartisk och allsidig information om EU, det svenska EU-medlemskapet och arbetet med EU-frågor i riksdagen.

Man kan också kontakta EU-upplysningen via mejl eller telefon och ställa frågor om EU och EU-valet.

www.eu-upplysningen.se/eu-valet

MittVal2014

- Webbplats
- App
- Lärarhandledning

www.mittval2014.eu

MittVal2014

Webbplatsen och appen **MittVal2014** har tagits fram av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor för att sprida information om Europaparlamentsvalet och riktar sig särskilt till unga. Målsättningen med webbplatsen är att öka valdeltagandet bland förstagångsväljare och att informera om de viktiga politiska frågor som Europaparlamentet är med och beslutar om. Webbplatsen är uppbyggd kring 15 omröstningar som genomförts i Europaparlamentet.

På MittVal2014 kan eleverna:

- hitta partiet som representerar deras åsikter.
- se hur EU-parlamentarikerna röstat i de 15 omröstningarna.
- se hur deras röst skulle förändra EU-politiken.
- testa sina kunskaper om EU i ett spel och bli expert på EU-politik.

Lärarhandledning

I lärarhandledningen finns en användarguide till webbplatsen MittVal2014 samt förslag på frågor och övningar. Syftet är att öka elevernas medvetenhet om EU och hjälpa dem att ta ställning i politiska frågor för att kunna rösta medvetet i valet till EU-parlamentet.

Frågorna och övningarna är konstruerade så att eleverna på ett engagerat sätt ska få upp ögonen för politik på europeisk nivå. Lärarhandledningen utgår från det centrala innehållet i samhällskunskap för gymnasiet och årskurserna 7–9 i grundskolan.

Lärarhandledningen ger stöd till lärare att undervisa kring EU på ett intressant och lustfyllt sätt samt åskådliggör hur webbplatsen MittVal2014 kan användas i undervisningen.

För att visa vilka typer av frågor som EU beslutar om är övningarna indelade i fyra politiska områden:

1. skatter och ekonomi
2. arbetsmarknad och studier
3. miljö
4. inkludering och integration.

Övningarna har ingen kronologisk ordning utan eleverna kan själva välja vilka frågor de tycker är intressanta.

www.mucl.se

Det levande valet

Projektet *Det levande valet* består av två olika rollspel som syftar till att öka intresset för demokrati och politiska processer bland högstadie- och gymnasieelever. Det första rollspelet, *Rådet* som beskrivs nedan, belyser Europaparlamentsvalet och det andra, som ännu inte är klart, kommer att handla om riksdagsvalet. Rollspelen utspelar sig i

fiktiva miljöer där endast fantasin sätter gränser. Till varje rollspel finns diskussionsfrågor som kopplar spelupplevelsen till respektive val.

Mer information om Det levande valet och rollspelet *Rådet* samt kostnadsfri nedladdning av spelguiden finns på projektets webbplats. Där kommer du även att hitta spelet om riksdagsvalet.

Det levande valet är ett samarbetsprojekt mellan Sverok – Spelhobbyförbundet och Sveriges elevråd – SVEA.

Rådet – ett rollspel om Europaparlamentsvalet

Rollspelet *Rådet* utspelar sig i en avlägsen framtid där jordens invånare har spritt sig över hela solsystemet och koloniserat alla åtta planeterna.

Planeterna är nu självstyrande, men ingår också i en union kallad Rådet. Rådet beslutar över stora frågor som gäller alla planeterna, till exempel handelsavtal, viktiga resurser och förflyttning mellan planeterna.

Rollspelet utspelar sig under ett möte mellan delegaterna från de olika planeterna, där ett ödesmättat beslut om Rådets framtid ska fattas.

När rollspelet är över ska spelarna med handledarens hjälp kunna dra paralleller till Europaparlamentsvalets demokratiska process och de utmaningar som parlamentet står inför.

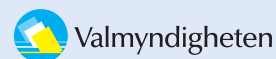
Hur arbetar du som lärare med Rådet?

Rådet är anpassat till en grupp på 16–25 personer och går utmärkt att spela i klassrumsmiljö. Hela spelprocessen, med introduktion och efterföljande diskussion, beräknas ta cirka två timmar.

Förberedelsearbetet för dig som lärare innebär endast att läsa igenom spelets pedagogiska guide samt skriva ut medföljande material. Under själva spelet agerar du spelledare och tar även på dig rollen som ordförande i Rådet.

Som en del av projektet Det levande valet kan du också boka en spelledare som kommer till er skola och genomför spelet. Spelledare bokas via webbplatsen, via mejl eller på telefon 013-14 06 00.

www.detlevandevalet.se

Valmyndigheten

På valmyndighetens webbplats kan du läsa om valsystemet och hur det fungerar. Där finns också en lättläst broschyr med information om valet till Europaparlamentet *Så här röstar du*.

Där finns även informationsmaterial på olika språk.

Valmyndighetens informationsmaterial, *Val i Sverige* och *Valet i fickformat: Val till Europaparlamentet 2014*, skickas

tillsammans med valedlarna ut till skolor som anmält sig till skolval inför Europaparlamentsvalet. *Valet i fickformat* skickas i en klassuppsättning.

www.val.se

Valskolan 2014

Valskola 2014 är en lättläst bok för alla som vill lära sig mer om demokrati, val och politik. Du får lära dig vad som skiljer partierna åt, vad Europaparlamentet gör, vem som får rösta och om alla får rösta i alla val.

www.8sidor.se

CENTRUM FÖR LÄTTLÄST OM EUROPAPARLAMENTSVALET

Nyhetsajten Alla Väljare

På www.allavaljare.se kommer Centrum för lättläst att rapportera från valrörelsen. Där finns det information om partiernas politik, svar på läsarfrågor samt en guide till hur demokratin fungerar och hur man röstar.

Alla Väljare vänder sig till personer som behöver lättlästa nyheter och information om valet. Det kan vara personer som har svenska som andraspråk, som är otränade läsare eller har en funktionsnedsättning. Målet är att ge alla väljare en möjlighet att bli delaktiga i den svenska demokratin.

www.allavaljare.se

Program från Utbildningsradion om EU

Vem bestämmer vad?

Vad väljer vi till? Vad betyder en röst och vad bestäms egentligen var?

I fyra grafiska filmer förklaras hur och vad som beslutas i EU, riksdagen, kommunerna och landstingen. I avsnittet om EU ser vi hur en lag blir till, vilka institutioner som finns i EU, vem som gör vad och hur medborgarna kan få inflytande. Avsnittet tar också upp vad som bestäms inom EU och vad som bestäms i de olika länderna?

I den här filmen följer vi ett autentiskt beslut – när EU förbjöd miljöfarliga glödlampor.

För högstadiet och gymnasiet. Serien är gjord på lätt svenska och kommer att finnas på ett flertal språk, bland annat arabiska.

Hur högt värderar du din röst?

Tänk dig att du blir stoppad av en gatubussadör som vill veta om du tänker rösta i EU-valet. Du vill egentligen bara skynda vidare och hummar något ohörbart till svar. Då kommer nästa fråga: *Får vi byta till oss din röst mot en Barcelonaresa? Vad svarar du?*

En underhållande men samtidigt skrämmande och tankeväckande satir om en fejkad organisation som på olika sätt försöker ta kontroll över förstagsängsväljarnas röster. Frågans innebörd är: Hur högt (eller lågt) värderar vi egentligen våra demokratiska röster? Vad händer om jag inte röstar – kommer det ens att märkas?

Genom olika events, mingelfester och röstvärning ute på gatan fångar serien upp frågor om EU, och vad detta stora politiska sammanhang egentligen har för koppling till vårt dagliga liv och leverne. Avslutningen sätter punkt för tankeexperimentet och talar sitt tydliga språk: Att försöka köpa någons röst kan enligt brottsbalkens 17 kapitel och åttonde paragraf göra att man döms till fängelse i sex månader.

Serien som riktar sig till gymnasiet består av tre avsnitt (tio minuter långa) och sänds i maj.

Fördjupa undervisningen med UR:s program om demokrati

I april 2014 lanserar UR en webbplats som visar hur man kan arbeta med demokratifrågor under supervalåret. Här finns inspiration och tips på hur lärare och elever kan använda medier för att väcka frågor om exempelvis aktivism, ideologier, tolerans och politiska system. Webbplatsen fylls på under året.

Ideologiernas historia

En serie om ideologierna och deras historia i sex avsnitt (tio minuter långa). Serien sänds i april och kommer också att finnas på lätt svenska och ett flertal andra språk.

TIPSAR

Programmen kan användas i undervisningen genom att till exempel plocka ut klipp som passar för innehållet i lektionen. Hur du klipper i UR:s program framgår tydligt i filen *”Skapa klipp”* under respektive program. Det finns även en instruktionsfilm på UR:s webbplats.

www.ur.se

Bildningsbyrå EU

Inför EU-valet den 25 maj producerar UR nio radioprogram om EU. Första sändningsdatum är onsdagen den 26 mars i P1. Därefter finns de på webbplatsen www.ur.se. Redan 2009 gjordes en liknande serie. Nu tar man reda på vad som hänt sedan dess med till exempel energipolitiken, den gemensamma valutans och den fria rörligheten.

Stommen är den inre marknaden och berättelsen om hur och varför EU utvecklats på det sätt det gjort. I programmen exemplifierar människor och livsöden sakfrågan. Med hjälp av experter klargör man komplexa sammanhang på ett sätt som gör att det europeiska samarbetet går att förstå även för en person som inte är politiskt aktiv. Programmen ska väcka lust till fortsatt diskussion samt ge kunskap om hur EU:s fortsatta utveckling går att påverka.

MATERIAL FRÅN EUROPAPARLAMENTET

POWERPOINT- PRESENTATIONER OM EU

På EU:s webbplats finns ett antal rikt illustrerade PowerPoint-bilder om vad EU är och gör och hur EU fungerar. Du kan själv välja vilka bilder du vill använda och sätta ihop din egen presentation.

www.europa.eu

SPEL OCH FRÅGESPORTER OM EU

EU försöker att göra livet bättre för oss genom att skydda miljön, se till att maten är säker, göra det billigare att ringa och skicka sms, bekämpa brottslighet och mycket, mycket annat. EU arbetar också för barnens rättigheter. Det är viktigt att du känner till dina rättigheter och vet vad du kan förvänta dig från din omgivning – och vad du inte ska acceptera. Här kan elever från 12 år lära sig mer om EU och sina rättigheter genom att spela spel.

www.europa.eu

EUROPEISKA OCH KOMMISSIONEN

Europeiska ungdomsportalen

europa.eu/youth

På den Europeiska ungdomsportalen finns tips och information för unga i hela Europa inom en mängd olika områden som till exempel rättigheter, utbildningar och volontärarbeten. Nedan finns utvalda länkar till valfrågor.

Arbetslöshet
www.eu.ungdomsportal.se/arbetsloshet

Miljö
www.eu.ungdomsportal.se/klimat

Internet/nätfrågor
www.eu.ungdomsportal.se/internet

Migrationspolitik
www.eu.ungdomsportal.se/flyktingpolitik

Utbildning
www.eu.ungdomsportal.se/plugga-utomlands

BILDER: UNGDOMSSTYRELSEN

★★ LÄRARRUMMET

På Europaparlamentets webbplats hittar du *Lärarrummet* som innehåller material för olika åldersgrupper. Oavsett om du vill lära dina elever vad EU gör, hur det började och hur det fungerar, eller debattera EU:s politik i detalj, hittar du massor av inspiration där.

www.europa.eu

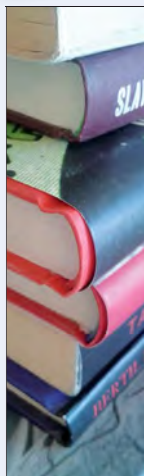

EUROPA

– KUNSKAPSMAGASINET FÖR UNGA

Europa ligger någon annanstans – med detta provocerande påstående inleds första kapitlet i det första kunskapsmagasin för unga som ges ut i hela EU. Tanken med magasinet är att visa vad Europa betyder. Vem styr Europa, vad har EU för betydelse för människors vardagsliv och åt vilket håll utvecklas vår kontinent i den allt mer globaliserade världen? Hur ser Europas framtid ut? Detta och mycket mer kan elever i åldern 13–18 år läsa om och arbeta med interaktivt. Kunskapsmagasinet finns att ladda ned som pdf. En handledning finns också tillgänglig för lärare. Magasinet ges ut av Europakommissionen och finns att beställa på:

www.bookshop.europa.eu

★ EUROPA PÅ 12 LEKTIONER

Vad är syftet med EU? Varför har EU egentligen inrättats – och hur har det gått till? Hur fungerar EU? Vad har EU åstadkommit för medborgarna så här långt och vilka nya utmaningar står organisationen inför i dag? Kan EU konkurrera med andra stora ekonomier och samtidigt behålla sin samhällsstandard i globaliseringens tidevarv? Vilken roll kommer EU att spela i världen under kommande år? Var kommer EU:s gränser att gå? Och hur ser framtiden ut för euron? Det är bara några av alla de frågor som EU-experten Pascal Fontaine tar upp i 2010 års utgåva av skriften *Europa på 12 lektioner*. Skriften ges ut av Europakommissionen och finns att beställa på:

www.bookshop.europa.eu

EU-QUIZ

Europaparlamentets EU-quiz testar dina elevers kunskaper om hur EU-medlemskapet påverkar dem.

www.europaparlamentet.se

LÄR EU MER OM

WWW.EUKUNSKAP.SE

Lär mer om EU är ett utbildningsmaterial som hjälper lärare att förnya och levandegöra undervisningen om EU. Med förslag på lektionsupplägg, aktuella och spännande diskussionsämnen och ett pedagogiskt rollspel ger materialet stöd i att konkretisera EU-frågor och sätta dem i ett relevant samhällsperspektiv.

Materialet är indelat i fem teman:

- makt och inflytande
- ekonomi och handel
- arbeta och studera
- asyl och migration
- miljö och hållbar utveckling.

Det är anpassat till samhällskunskapsundervisningen på gymnasiet och till viss del grundskolans senare årskurser. I materialet ingår lärarhandledning, spelinstruktioner och spelkort.

www.eukunskap.se

LOKALA EUROPA DIREKT-KONTOR

Lokala informationskontor, så kallade Europa direkt-kontor (ED), finns runtom i Europa och i Sverige. De hjälper allmänheten genom att svara på frågor om EU, guida dig rätt bland EU-programmen och i EU:s regelverk samt att hitta det EU-material du söker. Dessutom arrangerar de olika aktiviteter och evenemang.

Deras information och aktiviteter vänder sig till en bred allmänhet och är partipolitiskt oberoende. Lärare kan alltid kontakta sitt lokala ED-kontor för att få tryckt material och i många fall finns även möjlighet att få besök av ED-informatören på skolan.

Flera av informatörerna har lång erfarenhet av skolbesök och har goda idéer och uppslag på hur lärare kan integrera EU i undervisningen.

Nätverket med ED-kontor drivs av EU-kommissionen tillsammans med Europaparlamentets informationskontor samt lokala och regionala partner. På webbplatsen hittar du bland annat en lista över de 20 olika ED-kontoren i Sverige.

www.ec.europa.eu/sweden

VALÅR I KLASSRUMMET

Det här är ett magasin för dig som är lärare. Detta nummer har Europaparlamentsvalet som tema och är det första av tre magasin som kommer under året. Det andra kommer att finnas på skolorna i början av augusti och tar upp olika frågor inför riksdagsvalet. Det tredje numret kommer i oktober och handlar om vad skolan kan göra för att stimulera engagemanget och intresset för samhällsfrågor även efter valet och när det inte är valår.

Magasinet ges ut av:

**Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor (MUCF)**

och

www.mucf.se/valar-i-klassrummet